

บทความเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม การรักษาวินัย ประมวลจริยธรรม
และจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการรักษาวินัย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

กลุ่มกฎหมายและคดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๒

ครั้งที่ ๑๐ เดือน กรกฎาคม ๒๕๖๘

วิสัยทัศน์

“องค์กรคุณภาพ พัฒนาการศึกษาสู่สังคมนวัตกรรมการเรียนรู้ สร้างคนดี มีความสุข”

อุทธรณ์คดีปกครอง

ครูหารายได้เสริมโดยรับจ้างทำผลงานประเมินวิทยฐานะ ถือเป็นความผิดวินัยร้ายแรง

โดย นายปกครอง

“หมดยุครายได้ทางเดียว” ประโยคไวรัลซึ่งเป็นที่กล่าวถึงและได้รับความสนใจจากผู้คนในช่วงหลายปีที่ผ่านมา สะท้อนถึงค่านิยมในยุคปัจจุบันที่ลำพังแต่เพียงการเป็นมนุษย์เงินเดือนอาจไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ประกอบกับการเปิดกว้างและเข้าถึงได้ง่ายผ่านโลกโซเชียลมีเดีย ทำให้เกิดช่องทางอาชีพใหม่ ๆ อย่าง การขายของออนไลน์ การเป็นไลฟ์โค้ช หรือกระทั่งการแนะนำการท่องเที่ยวที่สามารถทำเป็นอาชีพ และสร้างเม็ดเงินได้หากมีผู้ชมหรือผู้สนับสนุนมากพอ บางคนก็ตั้งเป็นพลุดอกไม้ในชั่วข้ามคืนกันเลยทีเดียวครับ ไหน ๆ ใครกำลังคิดหารายได้เสริมคู่มือให้นายปกครองดูหน่อยครับ

ดังที่กล่าวแล้วว่า การมีรายได้เสริมหรือการประกอบอาชีพรองเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน แบ่งเวลาให้ดี นับเป็นสิ่งที่ดีอย่างแน่นอนครับ แต่ทว่าจะต้องเป็นอาชีพเสริมที่ถูกต้องหรือชอบด้วยกฎหมาย ไม่ให้กระทบต่อหน้าที่การงานประจำ รวมทั้งไม่อาศัยช่องทางโซเชียลมีเดียกระทำการสิ่งผิดกฎหมายเช่นการพนันออนไลน์หรือแชร์ลูกโซ่ที่ส่งผลในทางร้ายเกิดความเสียหายเป็นวงกว้าง และที่ต้องระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง คือผู้ที่มิอาชีพหลักรับราชการ เพราะนอกจากจะต้องรับโทษทางกฎหมายแล้ว ยังมีโทษทางวินัยรออยู่ด้วยครับ

สำหรับวันนี้ นายปกครองก็ได้นำเรื่องราวเกี่ยวกับการหารายได้เสริมในทางที่ผิดของข้าราชการครูรายหนึ่งที่อาศัยความรู้ความสามารถของตนรับจ้างทำผลงานทางวิชาการให้ผู้อื่นโดยเรียกรับเงิน สุดท้ายไม่พ้นโทษทางวินัยถูกไล่ออก : พุทธิดารณณ์เช่นว่ามีรายละเอียดอย่างไร ไปดูกันครับ

เรื่องราวของคดีมีอยู่ว่าครูเพ็ญศรีถูกเพื่อนครู คือ นางมารตีร้องเรียนว่าได้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการให้นางมารตีและครูรายอื่น ๆ โดยเรียกค่าตอบแทน ทั้งยังกล่าวอ้างว่าผู้บังคับบัญชาระดับสูงให้เรียกรับเงินจากครูผู้ส่งผลงานทางวิชาการเพื่อให้ผ่านการประเมิน และหากนางมารตีที่สามารถติดต่อหาครูที่ต้องการให้ช่วยเหลือในการอ่านผลงานทางวิชาการได้ ก็จะได้ส่วนลดที่ต้องจ่ายให้ผู้บังคับบัญชา รวมทั้งยังได้ค่าตอบแทนในการดำเนินการเพิ่มอีกด้วย ต่อมาผลงานของนางมารตีมีปัญหาในการส่งประเมินจึงเกิดการร้องเรียนดังกล่าวขึ้น เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบเรื่องจึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง และมีคำสั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือนครูเพ็ญศรี ๑ ขั้น พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินการทางวินัยไปยัง อ.ก.ค.ศ. จากนั้นครูเพ็ญศรีได้ขอลาออกและได้รับอนุญาตให้ลาออกจากราชการ

ต่อมา อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ (ทำการแทน ก.ค.ศ.) ได้พิจารณาและมีมติว่าพฤติการณ์ครูเพ็ญศรีถึงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีรับจ้างจัดทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในการเลื่อนวิทยฐานะ โทษลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น ยังไม่เหมาะสมแก่กรณีความผิด เห็นควรเพิ่มโทษเป็นไล่ออกจากราชการ ศึกษาธิการจังหวัดจึงได้มีคำสั่งเพิ่มโทษเป็นไล่ออกจากราชการ ครูเพ็ญศรีได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อประธาน ก.ค.ศ. ว่าตนถูกกั้นแกล้งเนื่องจากมีปัญหาทะเลาะกันมาก่อน และเห็นว่าพ้นระยะเวลา ๙๐ วัน แล้ว ยังมีได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ จึงยื่นฟ้องศึกษาธิการจังหวัด กระทรวงศึกษาธิการ และเลขาธิการคณะกรรมการกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ - ที่ ๓ ตามลำดับ) ต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งพิพาทและให้คืนสิทธิ ตลอดจนชุดใช้เงินบำนาญแก่ตน คดีมีประเด็นปัญหาว่า คำสั่งที่เพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีจากลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น เป็นไล่ออกจากราชการ เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่?

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

โดยที่มาตรา ๙๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติว่า “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือจ้างวาน ให้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการ เพื่อไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น การฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ร่วมดำเนินการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานของผู้อื่น โดยมิชอบ หรือรับจ้างทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์ ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง”

ศาลปกครองสูงสุดท่านพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพิเคราะห์ถ้อยคำของพยานบุคคลตามรายงานของคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงที่ได้มีการสอบสวนพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องจำนวนมากถึง ๘๙ ราย โดยเป็นข้าราชการครูที่ทำและส่งผลงานทางวิชาการ ซึ่งส่วนใหญ่ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่าได้จ่ายเงินให้ข้าราชการครูกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีนางมารตีรวมอยู่ด้วย เพื่อตอบแทนความช่วยเหลือในการติดต่อผู้บริหารให้อ่านผลงานทางวิชาการเพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ โดยนางมารตีให้การรับสารภาพด้วยความสมัครใจว่า ผู้ฟ้องคดีตกลงช่วยเหลือทำผลงานทางวิชาการของนางมารตี โดยเรียกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และได้ให้ข้อมูลพาดพิงไปถึงเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ฟ้องคดีที่มีส่วนร่วมกระทำการเรื่องดังกล่าว โดยสามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ เวลา สถานที่ที่นัดจ่ายเงิน ตลอดจนบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในการเรียกรับเงินดังกล่าวได้

นอกจากนี้ นางมารตีไม่เคยมีความขัดแย้งกับผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีเหตุที่จะให้ถ้อยคำในลักษณะปรักปรำผู้ฟ้องคดี อีกทั้งหากไม่ใช่เรื่องจริงย่อมไม่ให้เกิดผลร้ายหรือเป็นอุปสรรคต่อตนเองซึ่งทำให้ต้องรับโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงด้วย รวมทั้งพยานบุคคลอื่นซึ่งเป็นข้าราชการครูที่ทำและส่งผลงานทางวิชาการส่วนใหญ่ต่างให้ถ้อยคำสอดคล้องกัน จึงเชื่อได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับจ้างนางมารตีทำผลงานทางวิชาการดังกล่าว และเกี่ยวข้องกับเรียกรับในโดยอ้างว่าจะสามารถดำเนินการให้ครูผู้ส่งผลงานทางวิชาการผ่านการประเมินเพื่อมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ

การรับจ้างทำผลงานดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นการกระทำที่เรียกรับเงินหรือไม่ ย่อมเป็นการกระทำที่เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๑ วรรคสอง และมาตรา ๙๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คำสั่งเพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีเป็นลงโทษไล่ออกจากราชการ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๒๒๐/๒๕๖๗) ศาลปกครองสูงสุดจึงพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้ยกฟ้อง

สรุปได้ว่า...การที่ข้าราชการครูรับจ้างทำผลงานทางวิชาการให้ข้าราชการครูรายอื่น เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะนั้น ไม่ว่าจะมีความผิดหรือไม่ ย่อมเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งทั้งผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างต่างก็มีความผิดตามมาตรา ๙๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ รวมทั้งจะต้องไม่เป็นการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่น อันถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตราดังกล่าวเช่นเดียวกัน ซึ่งประเด็นนี้ก็นับเป็นประเด็นที่ต้องระมัดระวังและมักเกิดขึ้นบ่อยครั้งในแวดวง วิชาการปัจจุบัน

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

(ปรึกษาการฟ้องคดีปกครองได้ที่ “สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕”)

ที่มา /

https://www.admincourt.go.th/admincourt/upload/webcms/Academic/Academic_070725_152318.pdf

(บทความเผยแพร่ในสื่อฐานเศรษฐกิจ คอลัมน์ “อุทาหรณ์จากคดีปกครอง”)

ความรู้เกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๙๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

มาตรานี้มุ่งเน้นให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการ เอาใจใส่รักษาผลประโยชน์ของทางราชการ ห้ามมิในการปฏิบัติงานมิให้เป็นตัวกระทำการในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทใดๆ เป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อให้ข้าราชการยึดการรับราชการเป็นอาชีพ โดยไม่มีกังวลด้วยการแสวงหาประโยชน์ในทางอื่น การไปเป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทก็จะทำให้ไปทุ่มเทกับกิจการของเอกชนอื่น และปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เต็มที่

ตามมาตรา ๙๒ เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง พิจารณาองค์ประกอบความผิดได้ดังนี้ เป็น

๑. กรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท
๒. ดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท
๓. มีส่วนในการกระทำ หรือตัดสินใจในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

การพิจารณาว่าตำแหน่งใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันกับ ตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท นั้นเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นเรื่องๆ ไป

ตัวกระทำการในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ในที่นี้หมายถึง กรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการ ส่วนคำว่า ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน นั้น หมายถึง กรรมการอำนวยการหรือผู้อำนวยการ เป็นต้น

ตามมาตรา ๙๒ นี้ไม่ต้องห้าม การเป็นกรรมการบริหาร หรือเป็นประธานกรรมการ ห้างหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น หรือที่ปรึกษาในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท เว้นแต่จะปรากฏข้อเท็จจริงว่าข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งได้เข้าไป “จัดการ” หรือเป็น “ตัวกระทำ” ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทโดยตรงจึงจะต้องห้าม ซึ่งทั้งนี้ จะต้องพิจารณาจากหลักฐานการจดทะเบียนและหนังสือบริคณห์สนธิห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท แล้วแต่กรณี อันเป็นข้อเท็จจริงที่จะต้องพิจารณาเป็นราย ๆ ไป อนึ่ง การเป็นผู้จัดการมูลนิธิไม่เข้าข้อห้ามตามมาตรานี้

กรณีตัวอย่าง

ข้าราชการ ได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัด โดยเป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อผูกพันบริษัท และเป็นตัวแทนของบริษัททำนิติกรรมในการซื้อขาย กับอีกบริษัทหนึ่ง เป็นความผิดวินัย โทษภาคทัณฑ์

มาตรา ๙๓ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง ในการปฏิบัติหน้าที่ และในการปฏิบัติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประชาชน โดยต้องไม่อาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนแสดงการฝักใฝ่ ส่งเสริม เกื้อกูล สนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล หรือพรรคการเมืองใด

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินการใดๆ อันมีลักษณะเป็นการทุจริตโดยการซื้อสิทธิหรือขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งจะต้องไม่ให้การส่งเสริม สนับสนุน หรือชักจูงให้ผู้อื่นกระทำการในลักษณะเดียวกัน การดำเนินการที่ฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรานี้มีความประสงค์ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาวางตนเป็นกลางทางการเมือง เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการประจำต่อไปได้ ไม่ว่าพรรคการเมืองใดจะเข้ามาเป็นรัฐบาลบริหารประเทศ

การวางตนเป็นกลางทางการเมืองนั้น หมายถึง เฉพาะในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และในการปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชนเท่านั้น ที่ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาวางตนเป็นกลาง ดังนั้น ในการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ข้าราชการจะอำนวยความสะดวก แก่พรรคการเมือง พรรคหนึ่งพรรคใดเป็นพิเศษไม่ได้ หรือจะชักชวนให้ประชาชนสนับสนุนพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง โดยเฉพาะก็ทำไม่ได้ แต่ในทางส่วนตัวข้าราชการจะนิยมชมชอบหรือเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดก็ได้ แต่ห้ามการเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง และเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง นอกจากนี้ มาตรานี้ยังห้ามมิให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอีกด้วย

ตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง พิจารณาองค์ประกอบความผิดได้ดังนี้

๑. ไม่วางตัวเป็นกลางในการปฏิบัติราชการตามหน้าที่
๒. ไม่วางตัวเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยเฉพาะเจาะจงเป็นพิเศษ และเป็นการปฏิบัติงานที่มีความเกี่ยวข้องกับประชาชน
๓. ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ของตนอันมีลักษณะของการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลายอย่างดังต่อไปนี้

๓.๑ แสดงออกให้เห็นถึงการที่ตนเองมีความฝักใฝ่ทางการเมืองในบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองหรือพรรคการเมืองใด

๓.๒ ให้การส่งเสริม เกื้อกูล สนับสนุนแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองหรือพรรคการเมือง

ตามมาตรา ๙๓ วรรคสอง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง พิจารณาองค์ประกอบความผิดได้ดังนี้

๑. ดำเนินการหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินการอันมีลักษณะเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง สมาชิกสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

๒. ดำเนินการใด ๆ ที่เป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนหรือชักจูงให้ผู้อื่นทุจริตในการเลือกตั้ง สมาชิกสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

๓. กระทำการทุจริตในการเลือกตั้งโดยการซื้อสิทธิหรือการขายเสียง

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

กรณีตัวอย่าง

๑. การยินยอมให้ใช้สถานที่ราชการเพื่อหาเสียงในการเลือกตั้ง หรือดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เฉพาะแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดโดยเฉพาะเจาะจงโทษภาคทัณฑ์
๒. การรับประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งที่ได้มีการเสนอให้เพื่อตอบแทนการลงคะแนนในการเลือกตั้งแก่ผู้สมัครรายใดรายหนึ่ง โทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ

ที่มา : หนังสือข้อกำหนดวินัย และการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ความรู้ คู่คุณธรรม

เศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๒๕ ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มีหลักพิจารณาอยู่ ๕ ส่วน ดังนี้

- กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นมุมมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา
- คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน
- คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะ พร้อม ๆ กัน ดังนี้
 - ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
 - ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
 - การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล
- **เงื่อนไข** การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ
 - เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ
 - เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ที่มา :

<https://www.excise.go.th/prachinburi/PEOPLE/INFOCENTER/WEBPORTAL๑๖๒๐๐๐๑๘๒๐๖>

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก่”

หลักธรรมนำชีวิต

ธรรมะสอนใจ ใช้สติในการใช้ชีวิต ได้ข้อคิดดี

ธรรมะสอนใจ เป็นคติที่มักหยิบขึ้นมาเตือนสติตัวเอง ในวันที่ท้อ หรือต้องการแรงบันดาลใจ รวมถึงวันที่ได้เข้าวัดทำบุญ โดยเป็นคำคมที่ใช้กันแพร่หลาย

- เหว ย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร
- คบคนเช่นไร ย่อมเป็นคนเช่นนั้น
- บุญย่อมปกป้องรักษา และคุ้มครองคนดี และผู้ประพฤติดีเสมอ
- วันที่ดีที่สุด คือวันที่ได้ทำความดี และสะสมบุญ
- เรื่องที่ผ่านไปแล้ว ก็เป็นเหมือนวันวาน อย่าเก็บเอามาเป็นหนามทิ่มแทงตัวเองอีกเลย
- การเลือกคบคนดี มีแต่นำความสุขมาให้
- เรื่องใหญ่ที่สุดในวันนี้ พอถึงพรุ่งนี้ก็เป็นเรื่องเล็ก
- บุญวาสนาเป็นสิ่งที่สร้างเองได้ หากไม่มีก็ทำให้มี ที่มีอยู่แล้วก็ทำให้มียิ่งขึ้นได้
- ผู้เห็นโลกเป็นของวุ่นวาย นั่นแหละคือผู้มีบุญ
- เรื่องเล่าปากต่อปากกันสุดท้ายก็เป็นแค่คำนิทาน
- ใช้จิตใจที่ชอบตำหนิผู้อื่น มาตำหนิตัวเอง ใช้จิตใจที่ชอบให้อภัยตัวเอง มาให้อภัยผู้อื่น
- ถ้าเราไม่ทิ้งบุญ บุญก็จะไม่ทิ้งเรา
- ปัญหาเป็นสิ่งที่เราต้องแก้ กรรมเป็นสิ่งที่เราต้องชดใช้ ทุกข์เป็นสิ่งที่เราต้องดับ
- ศิลามากมาย ไม่ต้องรักษาให้หมดทุกข้อ รักษาใจให้ดี และกาย วาจา ก็จะได้ไปด้วย
- แสงสว่างบนท้องฟ้าเกิดจาก ดวงอาทิตย์ แสงสว่างจากชีวิต เกิดจาก การปล่อยวาง
- ความจริงใจ ไม่มีอยู่ในคำพูด และเป็นสิ่งที่ พิสูจน์ ยากในปัจจุบัน
- หากถูกคนรอบข้างเข้าใจผิด ให้อธิบายครั้งเดียวพอ หากเขาไม่คิดจะเชื่อคุณ อธิบายไปกี่ครั้งเขาก็ไม่เชื่ออยู่ดี
- สิ่งที่เป็นอนุสรณ์ที่สุดในชีวิต คือ การหลอกตัวเอง
- ความสุข เกิดจากจิตใจที่สะอาดและบริสุทธิ์
- ธรรมดาของชีวิต มีแล้วก็กลับไม่มีได้ โลกสลับกันไปมา เหมือนมืดแล้วสว่าง อย่าเสียใจ หรือดีใจกับสิ่งใดให้มากนัก
- ถ้าวันนี้ถูกต้องก็ไม่ต้องกลัวพรุ่งนี้ – พุทธทาสภิกขุ
- อะไรก็ตามเถอะถ้ามั่นเกิดขึ้นกับเรา มันเป็นธรรมดาของโลกทั้งนั้น – หลวงพ่อฤๅษีลิงดำ
- ถ้าทำอะไรแล้วเป็นทุกข์ก็หยุดทำ ถ้าพูดอะไรแล้วเป็นทุกข์ก็หยุดพูด ถ้าคิดอะไรแล้วเป็นทุกข์ก็หยุดคิด – หลวงพ่อเปิ่น ปญฺญานาโถ
- บุญวาสนาเป็นสิ่งที่ สร้างเองได้ หากไม่มีก็ทำให้มีได้ ที่มีอยู่แล้ว ก็ทำให้มียิ่งขึ้นได้
– หลวงปู่มั่น ฐริทัตโต

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

- คนดีไม่ใช่คนที่ไม่เคย ทำผิด แต่คนดีคือคนที่สำนึกผิดและเลิกทำ – หลวงปู่มั่น ฐริทัตโต
- อยู่โดยไม่ต้องมีความรู้สึกที่เราดีเด่นดั่งอะไรเลย เพียงแต่รู้สึกว่าเป็นผู้มีประโยชน์ที่สุดคนหนึ่ง นั้นแหละถูกต้องและเป็นสุขแท้ – พุทธทาสภิกขุ
- จงยินดีเผชิญหน้ากับปัญหาและทุกสิ่งด้วยสติและปัญญา – พุทธทาสภิกขุ
- อย่าเอากิเลสของคนอื่นมาใส่ตัว รู้ความชั่วของคนอื่นแล้วมาใส่สมมงวุ่นวายตัวเองเปล่าๆ – หลวงพ่อจรัญ ฐิตธัมโม
- จงนึกถึงความตายไว้ในทุกลมหายใจเกิด – พุทธดำรัส
- หูเราก็มี ๒ หู ปากก็มีปากเดียว แสดงว่าเราต้องฟังให้มาก ต้องพูดให้น้อย – พระครูญาณวิศิษฐ์ (พระอาจารย์เฟื่อง โชติโก)
- ปิดปากไว้ไม่พูดไม่จา ดีกว่าไปนินทาคนอื่น อยู่คนเดียวอย่างสงบ ดีกว่าคบคนพาล – หลวงปู่ขาว อนาลโย
- ความเสียสละเป็นทางของความสงบ ความอยากได้จนเกินพอดี เป็นทางมาของความโกลาหลวุ่นวาย – ปัญญานันทภิกขุ
- คบคนเช่นไรย่อมเป็นคนเช่นนั้น การเลือกคบคนดีมีแต่นำความสุขมาให้ – พุทธภาษิต
- เราสร้างความคิดกับใคร เราก็ตีใจ ถึงเขาไม่รู้ เราก็อู้ – หลวงพ่อจรัญ ฐิตธัมโม

โดย : วัดเสาชงทอง

ที่มา / <https://www.sangha๑๔.org/index.php?url=download&id=๘๙๓>

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก่”